

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 466/2011-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Š. R., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. V. J., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 35/2003), za účasti Okresného súdu Žilina, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Š. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom

Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 35/2003) porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Š. R. priznáva finančné zadostučinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť Š. R. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. J., Advokátska kancelária, Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 14. septembra 2011 doručené podanie Š. R., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. J., Advokátska kancelária, Ž., ktoré podľa obsahu ústavný súd kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 35/2003) a jeho rozsudkom z 8. septembra 2011, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 266/2008 a jeho uznesením z 10. novembra 2011 a postupom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 308/2009 a jeho uznesením z 20. júla 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«1. Podanie ústavnej sťažnosti má základ v doterajšom priebehu občianskoprávneho súdneho konania právnej veci sťažovateľa ako navrhovateľa proti odporcovi R., F. Ž., so sídlom Ž., IČO: ..., o zaplatenie 4.574,12 EUR (137.800,- Sk) s príslušenstvom, ktoré je v čase podania tejto sťažnosti vedené na Okresnom súde Žilina pod č. k. 18 C/65/2011 (predtým 8 C/35/2003).

2. Sťažovateľ ako navrhovateľ uplatnil svoje práva žalobným návrhom podaným dňa 08. 04. 2003 na Okresnom súde Žilina (ďalej „OS ZA“). Prvé pojednávanie pred OS ZA sa uskutočnilo až dňa 03. 10. 2007, teda po uplynutí viac než 4 rokov po podaní návrhu. Ďalšie pojednávania sa uskutočnili dňa 10. 01. 2008, 08. 09. 2008 a na pojednávaní dňa 11. 09. 2008 OS ZA vyhlásil rozsudok 8 C/35/2003-99, ktorým žalobnému návrhu vyhovel takmer v celom rozsahu. Po podaní odvolania odporcom Krajský súd v Žiline (ďalej „KS ZA“) rozsudkom 7 Co/266/2008-230 zo dňa 25. 03. 2009 rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobný návrh zamietol.

3. Po podaní dovolania sťažovateľom bol rozsudok KS ZA zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR, spis. zn. 3 Cdo/308/2009-150 zo dňa 20. 07. 2010. Následne potom KS ZA uznesením 7 Co/233/2010-162 zo dňa 10. 11. 2010 prvostupňový rozsudok OS ZA zrušil a vec mu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Spis bol vrátený OS ZA dňa 08. 03. 2011.

4. Ukončenie súdneho konania do konca roku 2011 nemožno očakávať. Je pravdepodobné, že po vynesení rozsudku súdom prvého stupňa neúspešný účastník podá odvolanie. Sťažovateľ zastáva názor, že v demokratickej spoločnosti a právnom štáte nemôže byť trvanie súdneho konania v dĺžke 8 a viac rokov akceptovateľné.

5. Sťažovateľ si myslí, že k prieťahom v konaní prispel svojím postupom aj Najvyšší súd SR ako dovolací súd. Jeho pochybenie sťažovateľ vidí v tom, že po tom, čo zistil dôvody zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu v procesnom postupe odvolacieho súdu (pre vady podľa § 237 ods. 1, písm. f) OSP), nezaoberal sa a nepristúpil k preskúmaniu aj ostatných (podľa sťažovateľa pre meritórne rozhodnutie podstatnejších) dovolacích námietok sťažovateľa. Takýto postup dovolacieho súdu bude mať nesporne vplyv nielen na časovú

potrebu skončenia sporu (vznik ďalších prietáhov v konaní), ale podľa názoru sťažovateľa predovšetkým na jeho postavenie v spore...

Postup dovolacieho súdu má za následok zhoršenie postavenia sťažovateľa domôcť sa spravodlivého rozhodnutia pri využití všetkých procesných práv...

Odvolačí súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil z dôvodu odlišného právneho posúdenia zisteného skutkového stavu. Zmena prvostupňového rozsudku odvolacím súdom je skutočnosťou, pre ktorú je prípustné podanie dovolania (§ 238 ods. 1 OSP). Po zrušovanom dovolacom rozsudku odvolací súd zrušil prvostupňový rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie s vysloveným právnym názorom ako vec právne posúdiť.

Prvostupňový súd bez vykonania akéhokoľvek ďalšieho dokazovania a na základe toho istého skutkového stavu, ktorý bol zistený pred vyhlásením pôvodného prvostupňového rozsudku, vyhlásil 8. 9. 2011 rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Sťažovateľ v tomto čase nemá písomné vyhotovenie tohto rozsudku...

Sťažovateľ ako neúspešný účastník má nesporne právo na podanie odvolania. Samozrejme bez akejkolvek nádeje na dosiahnutie úspešnosti v odvolacom konaní. Odvolací súd zrejme svoj právny názor nebude meniť a v prípade odvolania prvostupňový rozsudok potvrdí...»

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„Okresný súd Žilina, Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd SR porušili ústavné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho základné ľudské právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a

a priznal sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000.- Eur a náhradu trov konania pred Ústavným súdom SR. “

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 466/2011-17 z 3. novembra 2011 ju prijal na ďalšie konanie v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 35/2003). Vo zvyšnej časti ústavný súd označeným uznesením sťažnosť odmietol.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu po predchádzajúcej výzve predložil ústavnému súdu v prípise sp. zn. 1 SprS 378/2011 z 11. októbra 2011 vyjadrenie zákonnej sudkyne a uviedol, že sa s ním stotožňuje ako so stanoviskom „vedenia Okresného súdu Žilina“ k sťažnosti. Vo vyjadrení zákonnej sudkyne je obsiahnutý popis doterajšieho priebehu namietaného konania, pričom v jeho záverečnej časti sa uvádza:

„Z vyššie popísaných úkonov vo veci vyplýva, že po tom, ako mi bola vec dňa 5. októbra 2008 pridelená bolo vo veci konané bez prietahov. Skôr by sa dalo vytknúť navrhovateľovi – sťažovateľovi, že v jednom prípade to bol práve on, ktorý urobil prekážku, aby mohol súd vo veci konať bez prietahov, keď dňa 10. 1. 2008 mu bola stanovená procesná 7 dňová lehota (ktorú sám žiadal) na oznámenie adresy svedkov, túto povinnosť si nesplnil ani v dodatočne určenej procesnej lehote, ale až po tom, keď súd pre jeho nečinnosť vo veci stanovil termín s časovým limitom plánovaným bez vykonania dokazovania výsluchom svedkov a tiež podanie vykonal v krátkom časovom predstihu pred

stanoveným termínom pojednávania, kedy už nebolo možné týchto svedkov predvolať na pojednávanie.“

Právny zástupca sťažovateľa nevyužil možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu zákonnej sudkyne.

Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 65/2011 ústavný súd zistil tento priebeh namietaného konania:

Dňa 8. apríla 2003 sťažovateľ doručil okresnému súdu žalobu, ktorou sa proti žalovanému R., Ž. (ďalej len „žalovaný“) domáhal zaplataenia náhrady ušlého zisku v sume 137 800 Sk s príslušenstvom vyplývajúceho z nájomnej zmluvy o nájme trhoviska (vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 8 C 35/2003 a pridelená na vybavenie sudkyňi JUDr. J. U.).

Dňa 15. mája 2003 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe (vyjadrenie žalovaného bolo okresnému súdu doručené 3. júna 2003).

Dňa 15. mája 2007 okresný súd nariadil vo veci termín pojednávania na 4. jún 2007 (termín pojednávania nariadil sudca Mgr. D. Ch.; nový zákonný sudca vo veci).

Dňa 22. mája 2007 bol termín pojednávania nariadeného na 4. jún 2007 zrušený (vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľovi sa nepodarilo doručiť zásielku), pričom okresný súd zisťoval miesto pobytu sťažovateľa.

Po predchádzajúcej výzve právny zástupca sťažovateľa v podaní z 29. mája 2007 oznámil okresnému súdu miesto pobytu sťažovateľa (Ž.).

Dňa 13. septembra 2007 bol nariadený termín pojednávania na 3. október 2007, na ktorom okresný súd vykonal výsluch účastníkov a odročil ho na neurčito na účely vykonania ďalšieho dokazovania – výsluch svedkov.

Dňa 5. októbra 2007 bola vec pridelená novej zákonnej sudkyňi Mgr. M. K., ktorá následne prípisom adresovaným právnenmu zástupcovi žalovaného požiadala o oznámenie adries svedkov navrhovaných na vypočutie (právny zástupca žalovaného predložil okresnému súdu požadované adresy svedkov 3. decembra 2007).

Dňa 4. decembra 2007 bol nariadený termín pojednávania na 10. január 2008, na ktorom okresný súd vypočul svedkov. Sťažovateľ na pojednávaní navrhol vypočutie ďalších svedkov, preto bolo pojednávanie odročené, pričom okresný súd uložil

sťažovateľovi povinnosť v lehote siedmich dní oznámiť mená a adresy svedkov, ako aj povinnosť predložiť listinnú dokumentáciu.

Sťažovateľ si povinnosť uloženú okresným súdom nesplnil, preto bol jeho právny zástupca na jej splnenie opätovne vyzvaný 3. marca 2008 v lehote siedmich dní od doručenia výzvy (právny zástupca sťažovateľa oznámil mená a adresy svedkov okresnému súdu až 26. mája 2008).

Dňa 24. apríla 2008 bol nariadený termín pojednávania na 19. jún 2008, na ktorom okresný súd opätovne vypočul účastníkov konania a pojednávanie odročil na 8. september 2008, na ktoré predvolal svedkov.

Právny zástupca sťažovateľa požiadal podaním zo 7. júla 2008 o zmenu termínu pojednávania vzhľadom na kolíziu s iným pojednávaním; okresný súd právnenému zástupcovi sťažovateľa 15. júla 2008 oznámil, že jeho žiadosti nevyhovuje.

Na pojednávaní konanom 8. septembra 2008 okresný súd vypočul prítomných svedkov (dvaja sa nedostavili) a vyhlásil dokazovanie za skončené; pojednávanie bolo odročené na 11. september 2008 na účely vyhlásenia rozsudku.

Na pojednávaní konanom 11. septembra 2008 bol vyhlásený rozsudok vo veci samej, ktorým okresný súd žalobe sťažovateľa sčasti vyhovel; rozsudok bol písomne vyhotovený 2. októbra 2008 a zaslaný účastníkom konania.

Dňa 27. októbra 2008 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného proti rozsudku z 11. septembra 2008; spis bol krajskému súdu predložený na rozhodnutie o odvolaní 11. decembra 2008.

Krajský súd o odvolaní žalovaného rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 Co 266/2008 z 25. marca 2009 tak, že v odvolaní napadnutej časti rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol; spis bol vrátený okresnému súdu 15. júna 2009 (po doručení rozsudku krajského súdu bolo konanie 7. júla 2009 právoplatne skončené).

Dňa 31. júla 2009 sťažovateľ doručil okresnému súdu dovolanie; spis bol najvyššiemu súdu predložený na rozhodnutie o dovolaní 29. októbra 2009; najvyšší súd o dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 3 Cdo 308/2009 z 20. júla 2010 tak, že zrušil dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu z 25. marca 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie; krajskému súdu bol spis predložený 16. augusta 2010.

Krajský súd na pojednávaní uznesením z 10. novembra 2010 rozsudok okresného súdu z 11. septembra 2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; spis bol doručený okresnému súdu 8. marca 2011 (vec je po vrátení okresnému súdu vedená pod sp. zn. 18 C 65/2011).

Po doručení zrušujúceho uznesenia krajského súdu účastníkom konania okresný súd 6. júla 2011 nariadil termín pojednávania vo veci na 8. september 2011, na ktorom bol vyhlásený rozsudok vo veci; okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol.

Právnemu zástupcovi žalovaného bol rozsudok z 8. septembra 2011 doručený 7. októbra 2011 a právnemu zástupcovi sťažovateľa 11. októbra 2011.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu z 8. septembra 2011 odvolanie. Spis sa od 14. decembra 2011 nachádza na krajskom súde, ktorý do dňa rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa o odvolaní nerozhodol.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou (v časti, v ktorej bola prijatá na ďalšie konanie, pozn.) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 35/2003).

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Predmetom konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné prietahy, bolo rozhodovanie o jeho žalobe, ktorou sa domáha zaplata sumy 137 800 Sk s príslušenstvom ako náhrady ušlého zisku vyplývajúceho z nájomnej zmluvy o nájme trhoviska. Ústavný súd po preskúmaní spisu konštatoval, že vec nie je po právnej stránke a ani zo skutkového hľadiska zložitá, a preto v danom prípade nemožno doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku namietaného konania (takmer deväť rokov) ospravedlňovať zložitou veci. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že ani okresný súd vo svojom stanovisku k sťažnosti nenamietal, že vo veci sťažovateľa ide o skutkovo či právne zložitý spor.

2. Zo spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ ako účastník súdneho konania pred okresným súdom výraznejšie neprispel k predĺženiu doterajšej dĺžky namietaného konania. Skutočnosť, že sťažovateľ si v jednom prípade nesplnil povinnosť nahlásiť mená a adresy navrhovaných svedkov v okresnom súdom určenej lehote, ale až po piatich mesiacoch od jej uloženia (po opakovanej výzve okresného súdu), totiž podľa názoru ústavného súdu nemala zásadnejší vplyv na priebeh namietaného konania. Sťažovateľ v doterajšom priebehu namietaného konania využil opravné prostriedky (dovolanie a odvolanie), o ktorých museli, resp. musia príslušné všeobecné súdy (najvyšší súd a krajský súd) rozhodnúť, čo nepochybne spôsobilo predĺženie namietaného konania. Túto skutočnosť ale nemožno pripísať na ťarchu sťažovateľa, keďže na uplatnenie opravných prostriedkov má v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku právo.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd zo spisu sp. zn. 18 C 65/2011 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 8 C 35/2003) zistil, že okresný súd bol od 15. mája 2003 (keď zaslal žalobu žalovanému na vyjadrenie) až do 15. mája 2007 (keď nariadil termín pojednávania na 4. jún 2007) bez akéhokoľvek ospravedlniteľného dôvodu nečinný. V ďalšom období, zvlášť

po pridelení veci novej zákonnej sudkyňi (5. októbra 2007) okresný súd vo veci konal aktívne, pričom jeho procesná aktivita vyústila do meritórneho rozhodnutia vo veci – rozsudku z 11. septembra 2008. Následne okresný súd vykonával vo veci len procesné úkony súvisiace s predkladaním spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného, doručovaním rozsudku krajského súdu z 25. marca 2009 a predkladaním dovolania sťažovateľa z 31. júla 2009 najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu. Ústavný súd nezistil v tomto období zo strany okresného súdu žiadne prietahy. To isté platí aj o postupe okresného súdu v období po vrátení spisu na nové konanie na základe zrušujúceho uznesenia krajského súdu z 10. novembra 2010; spis bol vrátený okresnému súdu 15. marca 2011 a okresný súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom z 8. septembra 2011, t. j. necelých päť mesiacov od vrátenia veci. Keďže sťažovateľ podal proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu vo veci z 8. septembra 2011 odvolanie, o ktorom krajský súd ešte nerozhodol, namietané konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti ešte právoplatne skončené.

Obdobie, v priebehu ktorého rozhodoval, resp. rozhoduje vo veci krajský súd ako odvolací súd [od 11. decembra 2008 do 15. júna 2009, keď bol spis vrátený okresnému súdu (rozhodovanie o odvolaní žalovaného proti v poradí prvému rozsudku okresného súdu vo veci z 11. septembra 2008), od 16. augusta 2010 do 8. marca 2011, keď bol spis opätovne vrátený okresnému súdu (opätovné rozhodovanie krajského súdu o odvolaní žalovaného po zrušení jeho rozsudku z 25. marca 2009 uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu z 20. júla 2010 na základe dovolania sťažovateľa), a od 14. decembra 2011 až do dňa rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti (rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa proti v poradí druhému rozsudku okresného súdu z 8. septembra 2011)] a najvyšší súd ako dovolací súd [od 29. októbra 2009 do 30. júla 2010, keď bol spis vrátený okresnému súdu (rozhodovanie o dovolaní sťažovateľa)], nemožno pripísať priamo na ťarchu okresného súdu. Ústavný súd ale v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou a nesprávnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. 33/99, IV. ÚS 267/04), pričom predovšetkým vzhľadom na dôvody, pre ktoré krajský súd

rozsudkom z 25. marca 2009 zmenil odvolaním žalovaného napadnutý rozsudok okresného súdu z 11. septembra 2008, dospel k záveru, že k zjavne neprimeranej dĺžke namietaného konania okresný súd prispel aj svojou neefektívnou, resp. nesprávnou činnosťou.

Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že predovšetkým neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesprávnou činnosťou okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v tomto konaní, a teda aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie s'ťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. V čase rozhodovania o s'ťažnosti nebolo namietané konanie ešte právoplatne skončené, a preto ústavný súd prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € vzhľadom na dlhotrvajúci stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo zavinením okresného súdu k zbytočným prietahom v konaní, správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ako aj doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku namietaného konania (konanie nie je ani po uplynutí viac ako 8 rokov a 8 mesiacov od podania žaloby právoplatne skončené) ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 500 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom (bod 4 výroku tohto nálezu). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2011 patrí podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov odmena 123,50 €, čo spolu s režijným paušálom 7,41 € predstavuje odmenu za jeden úkon 130,91 €. Ústavný súd priznal úhradu trov konania za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie vecí, písomné vyhotovenie sťažnosti). Celková úhrada trov konania tak predstavuje sumu 261,82 € (2-krát po 130,91 €), ktorú je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2012